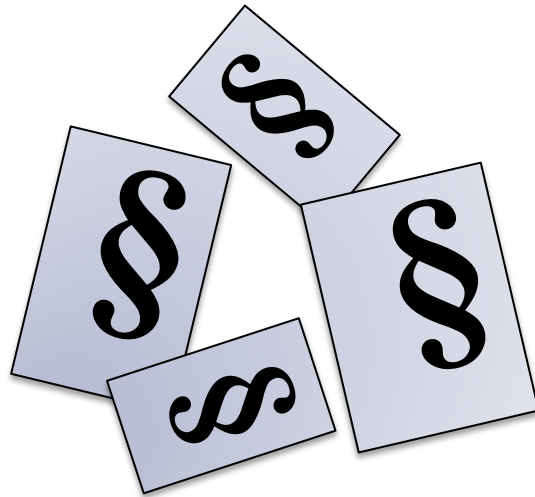

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

TYÖSUOJELUOSASTON SÄÄDÖSVALMISTELUN SEURANTA 2/2016

Työsuojeluosasto
26.8.2016

Sisällysluettelo

0 Johdanto	3
1. Yleiset työturvallisuussäännökset	4
1.1. Työsuojelulainsäädännön EU-tason arviointi	4
1.2. Viranomaisten välisen tietojenvaihdon esteiden poistaminen.....	4
1.3. Työsuojelun aluehallinnon kehittäminen	5
1.4. Hallinnollisten seuraamusmaksujen käyttö työsuojelun valvonnassa.....	6
2. Kemikaalisäännökset	7
2.1. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (268/2014) muuttaminen.....	7
2.2. Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteri (ASA-rekisteri)	7
3. Fysikaaliset tekijät työpaikalla.....	8
3.1. Sähkömagneettiset kentät	8
4. Toimialakohtaiset säännökset	9
4.1. Panostajalainsäädännön uudistaminen	9
4.2. Laivatyösäädösten ajantasaistaminen	10
5. Muuta	11
5.1. Ehdotus kosteus- ja homevaurioita mittaavien ja analysoivien tahojen pätevyyydestä.....	11
5.2. Valtioneuvoston päätöksen työhön liittyvältä biologisten tekijöiden aiheuttamalta vaaralta (1155/1993) uudistaminen	12
5.3. Valtioneuvoston asetuksen työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008, ns. koneiden käyttöasetus) eräät muutostarpeet	12
5.4. Teknisiä laitteita koskevien EU-asetusten aiheuttamat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön.....	12
5.5. Työsuojelusäädösten sujuvoittaminen sekä niiden tarpeellisuuden ja ajanmukaisuuden arviointi	13

0 Johdanto

Työsuojelua koskevat säädökset ja säädösten noudattamisen valvonta ovat merkittävien ja vaikuttavien työpaikkojen turvallisuuteen liittyvä sosiaali- ja terveysministeriön ja työsuojeluosaston käytössä oleva ohjauskeino. Työsuojeluosaston säädösvalmistelu sisältää kansallisen lainsäädännön valmistelun lisäksi EU-tasoisien lainsäädännön valmistelun.

Työsuojelua koskeva lainsäädäntö muodostaa oman oikeudenalansa, joskin sillä on vahva liittymä ja sama käsitteellinen ympäristö yleisen työoikeuden kanssa. Työsuojelua koskevien säännösten ydinalue muodostuu työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden suojelua koskevista säännöksistä. Keskeisin niistä on työturvallisuuslaki (738/2002).

Työsuojelua koskevaan lainsäädäntöön kuuluu työympäristön fyysistä ja henkistä turvallisuutta koskevien säännösten ohella työaika- ja tietyssä laajuudessa muita työsuhteen ehtoja sekä työelämän yhdenvertaisuutta koskevat säännökset. Työsuhtetta koskevan lainsäädännön valmistelu kuuluu kuitenkin työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan, vaikka sen valvonta kuuluu ministeriön alaiselle työsuojeluviranomaiselle (aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueet).

Työsuojelulainsäädännön olennainen osa on myös koneiden, laitteiden ja kemikaalien sekä muiden työssä käytettävien tuotteiden turvallisuuteen liittyvät säännökset.

Työsuojelua koskevan säädösvalmistelun tavoitteena on huolehtia siitä, että lainsäädäntö on vaikuttavaa, ajantasaista, tarkoituksenmukaista ja selkeätä. Lainsäädännön tulee olla työnantajien ja työntekijöiden sekä valvontaviranomaisen kannalta helposti sovellettavissa olevaa ja ymmärrettävää. Säädökset tukevat ministeriön ja työsuojeluosaston strategisia tavoitteita. Säännökset eivät saa aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa yrityksille.

Säädösvalmistelun osana huolehditaan siitä, että EU:n työsuojelua koskevia aloitteita ja säädösvalmistelua seurataan valmistelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. EU-lainsäädännön valmisteluun pyritään vaikuttamaan kansallisten tavoitteiden mukaisesti.

Työsuojelua koskevien säädösten valmistelu perustuu systemaattiseen toimintaympäristön ja voimassa olevan säädöskokonaisuuden ja yksittäisen säännösten tarkoituksenmukaisuuden ja tehokkuuden seurantaan ja analyysiin. Työsuojelulainsäädäntöä valmistellaan kolmikantaisessa työturvallisuussäännöksiä valmistelevalle neuvottelukunnassa (TTN) yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Lainsäädäntösuunnitelmat ja -aloitteet käsitellään neuvottelukunnassa varhaisessa vaiheessa, ja valmistelu toteutetaan pääsääntöisesti neuvottelukunnan asettamissa kolmikantaisissa jaostoissa. Joissakin tapauksissa valmistelu voidaan toteuttaa virkatyönä.

Tässä noin kaksi kertaa vuodessa päivitettävässä säädösvalmisteluluettelossa on kuvattu sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston vastuulla olevat säädösvalmisteluhankkeet, niiden vastuuhenkilöt sekä valmisteluvaihe. Euroopan unionissa vireillä olevat työsuojeluun liittyvät lainsäädäntöasiat on esitetty erillisessä ”Ajankohtaista EU:sta” -tiedotteessa, jota päivitetään samaan aikaan tämän säädösvalmisteluluettelon kanssa.

1. Yleiset työturvallisuussäännökset

1.1. Työsuojelulainsäädännön EU-tason arviointi

EU-maissa toteutettiin REFIT-ohjelman mukaisesti työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön arviointi vuosina 2014–2015. Arviointi koski puitedirektiivin 89/391/ETY ja 23 siihen liittyvän direktiivin täytäntöönpanoa. Jäsenvaltiot osallistuivat arviointiin toimittamalla direktiivien täytäntöönpanokertomukset vuoden 2013 lopussa.

Lainsäädännön arviointi on edelleen kesken. Komission työasiakirjaa arvioinnin tulosten johdosta tehtävistä toimenpiteistä odotetaan syksyllä 2016.

Lisätietoja: Antti Janas, Hanna-Mari Pekuri ja Toivo Niskanen
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63501 (Janas), 02951 63459 (Pekuri) ja 02951 63504 (Niskanen)

1.2. Viranomaisten välisen tietojenvaihdon esteiden poistaminen

Hallitusohjelman mukaan harmaata taloutta torjutaan aktiivisesti ja tietojen sujuva siirtyminen viranomaisten välillä varmistetaan. Myös työsuojeluviranomaisten tiedonsaantioikeuksia tullaan kehittämään. Työsuojeluviranomaisten tiedonsaantioikeuksia laajennetaan harmaan talouden torjuntaan liittyvien valvontatehtävien (tilaajavastuulain valvonta, ulkomaalaisvalvonta sekä työsuhteen vähimmäisehtojen valvonta) osalta.

Tavoitteena on, että tiedonsaantioikeuksien laajentumisen myötä työsuojeluviranomaisille laadittaisiin harmaan talouden selvitysyksikön tuottamia velvoitteidenhoitoselvityksiä harmaan talouden torjuntaan liittyvän työsuojeluvalvonnan tueksi.

Säädösvalmistelutyö tehtiin virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä ja käsiteltiin kolmikantaisessa työturvallisuussäännöksiä valmistelevalle neuvottelukunnassa. Hallitus antoi eduskunnalle hallituksen esityksen HE 114/2016 vp 29.6.2016. Eduskunta käsittelee esitystä syksyn 2016 aikana ja lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2017 aikana.

Hare-nro STM012:00/2014
Oli esittelyssä: 29.6.2016
Voimaan: Vuoden 2017 aikana

Lisätietoja: Anne Vänskä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63507

1.3. Työsuojelun aluehallinnon kehittäminen

Työsuojeluvalvonnan resurssien riittävyden, tarkoituksenmukaisen kohdentamisen sekä valvonnan tasalaatuisuuden ja hallinnon kehittämiseksi työmarkkinakeskusjärjestöt (EK, SAK, STTK ja Akava) ovat saavuttaneet yhteisymmärryksen työsuojelun aluehallinnon kehittämisen suuntaviivoista. Asiasta on laadittu neuvottelumuistio 5.10.2012. Muistiossa on 8-kohtainen luettelo toimenpiteistä, joilla työsuojelun aluehallintoa voitaisiin kehittää. Luettelon kohdassa 4 on todettu, että lupahallinto organisoidaan siten, että lupa-asiat käsitellään eri alueille parhaan osaamisen perusteella (asbesti, hätätyö, nuoret jne.).

Työsuojelun aluehallinnon kehittämistä on tarkasteltu muistiossa, jossa on arvioitu työsuojeluviranomaisen käsiteltävien lupa-, ilmoitus- ja muiden vastaavien asioiden tarpeellisuutta ja kumoamismahdollisuuksia sekä mahdollisuutta keskittää jäljelle jäävät asiat tiettyyn aluehallintovirastoon. Arviointi perustuu pääosin aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueilta kerättyihin tietoihin lupien, ilmoitusten jne. lukumääristä ja arviointiin niiden tarpeellisuudesta. Huomioon on otettu myös EU-sääntely ja mahdollisesti muuttuneet olosuhteet.

Muistiota on käsitelty työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa ensimmäisen kerran lokakuussa 2013. Neuvottelukunnan jäsenten näkemykset lupien jne. tarpeellisuudesta poikkesivat useissa kohdin toisistaan. Neuvottelukunnan käsittelyn pohjalta niiden lupa-, ilmoitus- ja muiden asioiden jatkosta päättäminen, jotka kuuluvat jonkin muun ministeriön toimialaan, siirretään ao. ministeriöön harkittavaksi. Muilta osin asian käsittelyä jatketaan neuvottelukunnassa.

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti vuonna 2014 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella esitys työsuojelun vastuualueiden valtakunnallisista erikoistumistehtävistä ja niiden tasaamisesta eri vastuualueille, arvioida esitettävien muutosten osalta niiden vaikutukset sekä hyödyt että haitat työsuojelun valvontaan sekä tehdä tarvittavat ehdotukset lainsäädäntömuutoksiksi. Työryhmään kuului STM/työsuojeluosaston ja työsuojelun vastuualueiden edustajia. Työryhmä luovutti raporttinsa lokakuussa 2014. Ajanpuutteen vuoksi työryhmä ei laatinut säädösmuutosehdotuksia vaan esitti raportissaan, että STM/työsuojeluosaston säädösyksikkö valmistelee tarvittavat muutokset STM:n asetukseen eräiden aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueen toimialueista (930/2009) liittyen eräisiin tehtäväkokonaisuuksiin.

Säädösyksikössä valmisteltiin vuoden 2015 aikana kokonaan uusi aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueen toimialueita koskeva sosiaali- ja terveysministeriön asetus. Asetus (1494/2015) annettiin 9.12.2015 ja se tuli voimaan vuoden 2016 alusta lukien.

Em. asetusta muutettiin 17.8.2016 annetulla asetusmuutoksella, jossa otettiin huomioon panostajalainsäädäntöön ja lähetettyjä työntekijöitä koskevaan lainsäädäntöön tehdyt muutokset. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue huolehtii panostajalaissa aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelle kuuluvista tehtävistä koko maan alueella ja Lounais-Suomen työsuojelun vastuualue osasta työntekijöiden lähettämisestä annetussa laissa tarkoitetuista tehtävistä koko maan alueella. Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue huolehtii jatkossa työaikalain 27 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupan myöntämisestä koko valtakunnan alueella.

Asetusmuutos tulee voimaan 1.9.2016.

Lisätietoja: Tuula Andersin ja Antti Janas
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63506 (Andersin) ja 02951 63501 (Janas)

1.4. Hallinnollisten seuraamusmaksujen käyttö työsuojelun valvonnassa

Hallinnollisten sanktioiden käyttöalan laajentamisedellytyksiä on tarpeen selvittää. Hallinnollisella sanktiolla tarkoitetaan tietyn moitittavaksi koetun toiminnan, rikkomuksen, muuta kuin rikosoikeudellista seuraamusta. Seuraamuksen määrääjänä on hallintoviranomainen.

Valtionhallinnon vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaan on yhtenä toimenpide-ehdotuksena otettu työsuojelun laiminlyöntimaksun käyttöönoton selvittäminen. Seuraamusmaksujen käyttöönotolla on yhtymäkohtia myös työsuojeluvalvonnan resurssiselvitykseen. Oikeusministeriön julkaisemassa ”Oikeudenhoidon uudistamisohjelmassa vuosille 2013 – 2025” on sivuttu seuraamusmaksuja yhtenä oikeudenhoidon tehostamiskeinona.

Työsuojelun seuraamusmaksujen käyttöönottoa käsiteltiin alkuvuodesta 2013 työsuojeluneuvottelukunnassa. Neuvottelukunta puolsi jatkoselvittämistä prosessiekonomisten hyötyjen näkökulmasta. Työsuojeluosaston säädösyksikössä on laadittu muistio hallinnollisista seuraamusmaksuista työsuojeluasioissa 13.5.2013. Sosiaali- ja terveysministeriö on saanut muistiosta aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden lausunnot. Vastuualueiden lausunnoissa puollettiin hallinnollisen seuraamusmaksun käyttöönottoa ja tehtiin ehdotuksia sen mahdollisista käyttötilanteista.

Asiaa on käsitelty työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa viimeksi syksyllä 2014. Neuvottelukunnassa esitettyjen näkemysten perusteella laiminlyöntimaksun käyttöönotolle ei ollut tuolloin edellytyksiä. Asiaan palataan myöhemmin.

Harmaan talouden rikoksiin liittyvän rikostorjuntaketjun vaikuttavuuden sekä hallinnollisten seuraamusten kehittämisen hankkeen osana selvitetään kolmikantaisesti hallinnollisten sanktioiden käyttömahdollisuudet työlainsäädännössä ja työsuojeluvalvonnassa sen tehokkuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Sanktion pääasiallisena muotona tulisi käytännössä kysymykseen rikkomuksen vakavuuteen suhteutettu hallinnollinen seuraamusmaksu.

Lisätietoja: Tanja Ylitöyrä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63402

2. Kemikaalisäännökset

2.1. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (268/2014) muuttaminen

Työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan HTP-jaosto valmistelee esityksen sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista muuttamiseksi. HTP-arvoja koskeva säädösvalmistelu on jatkuva prosessi. Uuden asetuksen on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2016. Tällöin ilmestyy myös STM:n julkaisu HTP-arvot 2016.

Hare-nro STM077:01/2012

Tavoiteaikataulu:

TTN:n käsittelyyn: Syksyllä 2016

Esittelyyn: Vuonna 2016

Voimaan: Vuoden 2016 aikana

Lisätietoja: Reetta Orsila ja Sirkku Saarikoski

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63505 (Orsila) ja 02951 63565 (Saarikoski)

2.2. Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteri (ASA-rekisteri)

ILO:n yleissopimus nro 139 työnteon yhteydessä syöpää synnyttävistä aineista ja tekijöistä aiheutuvien vaarojen torjunnasta ja valvonnasta edellyttää, että jäsenvaltion tulee määrätä ne toimenpiteet, joihin on ryhdyttävä työntekijöiden suojelemiseksi vaaralta joutua altistetuksi syöpää synnyttävillä aineille tai tekijöille ja järjestettävä asianmukainen tietojen rekisteröintijärjestelmä.

Laissa 717/2001 säädetään syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä. Laissa on perussäännökset rekisterin käyttötarkoituksesta, tietosisällöstä ja tietojen käsittelystä.

Työterveyslaitos on ylläpitänyt ASA-rekisteriä vuodesta 1979 lähtien. Rekisteriin on kerätty runsaasti arvokasta tietoa. Rekisteriin ilmoitettavien aineiden lista tuli voimaan vuonna 1993 ja siihen lisättiin aineita vuonna 2000. Syöpävaarallisuustietojen ja -luokitusten sekä markkinoilla olevien kemikaalien muututtua on syytä tarkistaa ilmoitettavien aineiden listaa. Samalla on tarpeen käydä läpi myös muut ASA-lainsäädäntöön ja -käytäntöihin liittyvät asiat ja tehdä niihin tarvittavat päivitykset. Lisäksi tulee selvittää ASA-ilmoitusten digitalisoimismahdollisuudet.

Vuoden 2016 aikana työsuojeluosastolla tehdään virkatyönä asiaan liittyvää taustaselvitystä, minkä jälkeen lainsäädäntöhankkeen aloittaminen arvioidaan uudelleen.

Lisätietoja: Antti Janas, Sirkku Saarikoski ja Reetta Orsila

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63501 (Janas), 02951 63565 (Saarikoski) ja 02951 63505 (Orsila)

3. Fysikaaliset tekijät työpaikalla

3.1. Sähkömagneettiset kentät

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi terveyttä ja turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista työntekijöiden suojelemiseksi altistumiselta fysikaalisista tekijöistä (sähkömagneettiset kentät) aiheutuville riskeille (2013/35/EU) julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 26.6.2013. Direktiivi rakentuu periaatteelle suojata kaikkia työntekijöitä sekä työnantajan velvollisuuteen tuntea ympäristö, jossa työnantaja teettää työtä. Jos työympäristössä esiintyy työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä vaarantavia tekijöitä, työnantajan on arvioitava niiden merkitys työntekijöiden terveydelle. Direktiivi koskee Suomessa työturvallisuuslain tarkoittamia työntekijöitä, mutta ei koske väestöä laajemmin. Direktiivi ei koske pitkäaikaisvaikutuksia.

Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemiseksi sähkömagneettisista kentistä aiheutuvilta vaaroilta (388/2016) annettiin 19.5.2016 ja se tuli voimaan 1.7.2016.

Hare-nro STM077:05/2012

Lisätietoja: Reetta Orsila ja Tuula Andersin

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63505 (Orsila) ja 02951 63506 (Andersin)

4. Toimialakohtaiset säännökset

4.1. Panostajalainsäädännön uudistaminen

Räjätys- ja louhintatyön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (621/2011) valmistelun yhteydessä ilmeni tarve selvittää myös panostajan pätevyyteen liittyvien säädösten ajanmukaisuus. Korkein hallinto-oikeus on todennut useassa tapauksessa, ettei panostajalainsäädännössä ole riittävän tarkasti säädetty niistä edellytyksistä, joiden perusteella arvioidaan henkilön sopivuutta myönnettäessä tai peruutettaessa panostajan pätevyyskirjaa. Keskeisimmät säädösten uudistamistarpeet liittyivät siten panostajan pätevyyden arviointiin ja lupakirjan peruuttamisen edellytysten määrittelyyn.

Luvan myöntämiseen, peruuttamiseen ja uudistamiseen liittyvien kysymysten lisäksi nousi esiin erilaisia pienempiä, tarkastelua vaativia asiakokonaisuuksia, mm. tulisiko pätevyys jakaa työskentelypaikan mukaan (maan alla ja maan päällä tehtävät työt) ja tehosteräjättyjen eriyttäminen selkeämmin omaksi pätevyudeksi.

Ministeri Risikko asetti kesällä 2013 kolmikantaisen työryhmän valmistelemaan panostajalain uudistusta. Työryhmä luonnosteli yksimielisen hallituksen esityksen ja siihen liittyvät asetusehdotusten muutokset (uusi VN:n asetus panostajien pätevyyskirjoista ja muutokset VN:n asetukseen räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta). Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta hyväksyi lainsäädäntöpaketin keväällä 2015. Valmistelua jatkettiin sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä. Hallitus antoi eduskunnalle esityksen uudeksi panostajalaksi joulukuussa 2015 (HE 134/2015).

Lainsäädäntötyössä tarkasteltiin myös panostajien koulutuksen uudistamistarvetta ja todettiin, että koulutusjärjestelmää tulee kehittää. Sosiaali- ja terveysministeriön alainen panostajakoulutuslautakunta asetti työryhmän ajantasaistamaan panostajien koulutusta koskevaa muistiota (ns. PAKO-muistio). Muistio valmistui kesällä 2016. Koulutusta koskevia uudistettuja ohjeita aletaan soveltaa samaan aikaan panostajalainsäädäntömuutosten kanssa 1.9.2016.

Uusi panostajalaki (423/2016) ja valtioneuvoston asetus panostajien pätevyyskirjoista (458/2016) tulevat voimaan 1.9.2016. Samanaikaisesti tulevat voimaan myös valtioneuvoston asetukseen räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta (644/2011) tehdyt muutokset.

Hare-nro STM037:00/2013

Lisätietoja: Tuula Andersin ja Tanja Ylitöyrä

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63506 (Andersin) ja 02951 63402 (Ylitöyrä)

4.2. Laivatyösäädösten ajantasaistaminen

Aluksen työympäristöstä säädetään työympäristöstä aluksessa annetussa valtioneuvoston päätöksessä (417/1981; jäljempänä työympäristöpäätös). Työympäristöpäätös on ollut voimassa runsaat 30 vuotta. Suomea sitovissa kansainvälisissä velvoitteissa samoin kuin Suomen perustuslaissa on määräyksiä, joista aiheutuu tarvetta päivittää aluksen työympäristöä koskevaa sääntelyä. Muutoinkin työympäristöpäätöksessä säädettyjä asioita on tarpeen päivittää.

Sosiaali- ja terveystieteissä järjestettiin 16.4.2015 tapaaminen merenkulkualan ja työsuojeluosaston edustajien kesken. Yhteinen mielipide tapaamisessa oli, että aluksen työympäristöä koskevaa sääntelyä tulee ajanmukaistaa.

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta asetti 7.9.2015 pitämässään kokouksessa jaoston, jonka tehtävänä on valmistella ajantasaistettu aluksen työympäristöä koskeva valtioneuvoston asetus. Lisäksi jaoston tehtävänä on selvittää, onko työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annettua valtioneuvoston asetusta (403/2008) tarpeen muuttaa alusten nostolaitteiden tarkastusten ja aluksilla nostolaitetarkastuksia suorittavien tarkastajien pätevyyden osalta. Jaoston toimikausi kestää 31.12.2016 saakka.

Hare-nro STM077:07/2012
Esittelyyn: Alkuvuonna 2017
Voimaan: Vuonna 2017

Lisätietoja: Tuula Andersin ja Harri Halme
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63506 (Andersin) ja 02951 63480 (Halme)

5. Muuta

5.1. Ehdotus kosteus- ja homevaurioita mittaavien ja analysoivien tahojen pätevydestä

Kosteusvaurioityöryhmä on ehdottanut, että työtiloina käytettävien kosteus- ja homevaurioituneiden rakennusten mikrobipitoisuuksia mittaavilta ja näytteitä analysoivilta tahoilta tulisi edellyttää tiettyä pätevyyttä, koulutusta sekä käytettävien menetelmien ja laitteiden asianmukaisuutta. Näiden toteuttamiseen tulisi luoda vastaavanlainen järjestelmä kuin jo olemassa olevissa laeissa ja asiasta tulisi säätää.

Hallitus on käynnistänyt kosteus- ja homevaurioita mittaavien ja näytteitä analysoivien tahojen pätevyyksien toteuttamisjärjestelmän yhdenmukaistaminen. Työsuojeluosastolla ei käynnistetä asiasta omaa hanketta, vaan katsotaan ensin kosteus- ja homevaurioituneiden tulokset.

Sosiaali- ja terveysministeriön hyvinvoinnin ja terveyden osaston valmistelema laki terveydensuojelulain muuttamisesta tuli voimaan 1.3.2015. Uudistetun lain mukaisissa tarkastuksissa asiantuntijana voi toimia vain määritellyn koulutuksen suorittanut tai vastaavat tiedot omaava henkilö. Lisäksi asiantuntijana toimiminen edellyttää henkilön sertifiointia valtakunnalliseen järjestelmään entisen kuntakohtaisen hyväksymismenettelyn sijaan. Kuntien viranomaisilta poistettiin asiantuntijoiden pätevyyden arviointitehtävät. Sertifioidut asiantuntijat merkitään julkiseen tietojärjestelmään, josta käy ilmi pätevyyden voimassaolo. Kunnan terveydensuojeluviranomainen tai tutkimuksen muu tilaaja, kuten kiinteistön omistaja tai isännöitsijä, voi tarvittaessa varmistaa asiantuntijan pätevyyden tietojärjestelmästä. Jos asiantuntija ei täytä enää edellytetyjä pätevyysvaatimuksia, hänet voidaan poistaa tietojärjestelmästä.

Työsuojeluosastolla selvitettiin virkatyönä mahdollisuutta sisällyttää työturvallisuuslakiin kosteus- ja homevaurioita koskien vastaava muutos kuin lakiin terveydensuojelusta. Asiaa käsiteltiin työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa useita kertoja vuosien 2014 ja 2015 aikana ja sovittiin, että sitä ei viedä tässä vaiheessa eteenpäin säädösvalmisteluhankkeena.

Keväällä 2016 työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa esiteltiin Työterveyslaitoksen laatimaa toimintaohjetta työpaikkojen sisäilmasto-ongelmien selvittämiseen. Ohje sai positiivisen vastaanoton, ja neuvottelukunnan jäsenet suosittelivat sitä sidosryhmilleen.

Lisätietoja: Tanja Ylitöyrä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63402

5.2. Valtioneuvoston päätöksen työhön liittyvältä biologisten tekijöiden aiheuttamalta vaaralta (1155/1993) uudistaminen

Koska kansallinen säädöspohja sekä EU:n säädökset ja työolosuhteet ovat muuttuneet, on tarkoituksenmukaista uudistaa valtioneuvoston päätös (1155/1993). Työturvallisuussäännöksiä valmisteleavan neuvottelukunnan asettaman Biologisten tekijöiden -jaoston tehtävänä on valmistella perusteltu esitys päätöksen uudistamiseksi, johon samalla yhdistetään terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemisestä terveydenhuoltoalalla (317/2013) annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetyt asiat. Jaosto aloitti toimintansa syyskuussa 2014.

Hare-nro STM077:06/2012

Tavoiteaikataulu:

TTN:n käsittelyyn: Vuonna 2016

Esittelyyn: Vuonna 2016

Voimaan: Vuoden 2017 aikana

Lisätietoja: Reetta Orsila, Tanja Ylitöyrä ja Tuula Andersin

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63505 (Orsila), 02951 63402 (Ylitöyrä) ja 02951 63506 (Andersin)

5.3. Valtioneuvoston asetuksen työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008, ns. koneiden käyttöasetus) eräät muutostarpeet

Sosiaali- ja terveysministeriölle on esitetty toiveita ns. koneiden käyttöasetuksen muuttamiseksi. Mm. työ- ja elinkeinoministeriö on tehnyt ehdotuksen kauppa- ja teollisuusministeriön asetuksen hissien käytöstä (663/1993) 22 §:n siirrosta työturvallisuuslainsäädäntöön. Lisäksi aluehallintovirastot ja eräät muut tahot ovat esittäneet harkittavaksi muutoksia ko. asetukseen. Muutosehdotuksia käsitellään työsuojeluosastolla tässä vaiheessa virkatyönä ja myöhemmin ne viedään työturvallisuussäännöksiä valmisteleavan neuvottelukunnan arvioitaviksi.

Lisätietoja: Antti Janas

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63501

5.4. Teknisiä laitteita koskevien EU-asetusten aiheuttamat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset henkilönsuojaimista ja köysiratalaitteistoista annettiin 9.3.2016 ja julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 31.3.2016. Henkilönsuojaimia ja köysiratalaitteistoja koskevia asetuksia aletaan soveltaa ilmoitettuja laitoksia koskevien artiklojen osalta 21.10.2016 ja muilta osin 21.4.2018.

Vaikka asetukset eivät lähtökohtaisesti edellytä kansallista täytäntöönpanoa, kansallista lainsäädäntöä tarkistetaan mahdollisten päällekkäisyyksien osalta. Henkilönsuojaimia koskeva asetus aiheuttaa vähäisiä täsmentäviä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön: mm. lakiin eräiden teknisten laitteiden

vaatimustenmukaisuudesta (1016/2004) ja lakiin työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä (1053/2010). Asetuksen johdosta tulee kumottavaksi valtioneuvoston päätös henkilönsuojaimista (1406/1993).

Köysiratalaitteistoja koskeva asetus aiheuttaa jonkin verran muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön: mm. lakiin eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta, lakiin työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä ja valtioneuvoston asetukseen henkilökuljetukseen tarkoitetuista köysiratalaitteistoista (253/2002, myöhemmin valtioneuvoston asetus köysiratalaitteistoista). Kansallisessa säätelystä on huomioitava, että valtioneuvoston asetuksessa köysiratalaitteistoista on säädetty kansallisesti asiantuntijayhteisön tehtäväksi annetuista asennustarkastuksista ja vuosittaisista määräaikaistarkastuksista sekä köysiratalaitteiston vastaavasta hoitajasta, jonka tulee olla sertifiointielimen hyväksymä. Lisäksi asetuksen toimeenpanon yhteydessä on säädettävä määräysten valvontaan liittyvistä toimivaltuuksista.

Työsuojeluosastolla valmistellaan virkatyönä henkilönsuojaimia ja köysiratalaitteistoja koskevien EU-asetusten edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön. Muutoksia valmistellaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa tehdään työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä annettuun lakiin ne välttämättömät muutokset, jotka aiheutuvat kyseisistä EU-asetuksista. Tätä osin valmisteltavana oleva hallituksen esitys viedään työturvallisuussäännöksiä valmistelevalle neuvottelukunnan käsittelyyn ja esittelyyn syksyllä 2016, ja laki tulisi voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen jälkeen. Muiden muutosten valmistelu aloitetaan myöhemmin painottuen vuoteen 2017.

Lisätietoja: Pirje Lankinen (henkilönsuojaimet), Kari Seppänen (köysiratalaitteistot) ja Hanna-Mari Pekuri

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63488 (Lankinen), 02951 63490 (Seppänen) ja 02951 63459 (Pekuri)

5.5. Työsuojelusäädösten sujuvoittaminen sekä niiden tarpeellisuuden ja ajanmukaisuuden arviointi

Pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaan hallituskauden aikana kansalaisten arkea, yritystoimintaa, maataloutta, investointeja, rakentamista, tervettä kilpailua ja vapaaehtoistoimintaa on helpotettu merkittävästi turhaa sääntelyä purkamalla, hallinnollista taakkaa keventämällä ja lupaprosesseja sujuvoittamalla. Tavoitteena on sujuvoittaa säädöksiä sekä purkaa turhaa sääntelyä ja byrokratiaa.

STM:n työsuojeluosastolla on laadittu vuoden 2015 alussa säädöselvitys, jossa tarkasteltiin voimassa olevia työsuojelusäädöksiä. Tehtävänä oli laatia selvitys siitä, mikä on perustuslain, kansainvälisten sitoumusten ja EU:n säädösten kotimaiselle sääntelylle jättämä liikkumavara työsuojelun alueella. Selvitykseen sisältyivät säädökset, joiden valmisteluvastuu on ollut työsuojeluhallituksella, työministeriön työsuojeluosastolla tai sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosastolla.

Säädösselvitystä on käsitelty työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan kokouksissa, ja selvitystyötä jatketaan kolmikantaisesti yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa. Jo tehtyä pohjatyötä voidaan käyttää apuna hallitusohjelman mukaista työsuojelusäädösten sujuvoittamista ja normien perkausta toteutettaessa. Hallituksen tavoitteet otetaan tarkasteluun kaikissa säädösvalmisteluhankkeissa.

Lisätietoja: Antti Janas, Hanna-Mari Pekuri ja Leena Alanko

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63501 (Janas), 02951 63459 (Pekuri) ja 02951 63567 (Alanko)